ب و ج) از غروب تا غروب ای از طلوع تا طلوع

فرض دیگر چیست؟ مرحوم مجلسی در جلد پنجاه و نهم بحارالانوار، چهار فرض را بیان می‌کنند. در اینکه شروع شبانه‌روز را از چه چیزی قرار بدهیم.

> **إن العرب فرضت أول مجموع اليوم والليلة نقط المغارب على دائرة الأفق ...فأما عند غيرهم من الروم والفرس ومن وافقهم فإن الاصطلاح واقع بينهم على أن اليوم بليلته هو من لدن طلوعها من أفق المشرق إلى طلوعها منه بالغد... وأما أصحاب التنجيم فإن اليوم بليلته عند جلهم والجمهور من علمائهم هو من لدن مواقاة الشمس فلك نصف النهار إلى مواقاتها إياه في نهار الغد وهو قول بين القولين فصار ابتداء الأيام بلياليها عندهم من النصف الظاهر من فلك نصف النهار وبنوا على ذلك حسابهم واستخرجوا عليها مواضع الكواكب بحركاتها المستوية ومواضعها المقومة في دفاتر السنة وبعضهم آخر النصف الخفي من فلك نصف النهار فابتدءوا به من نصف الليل كصاحب زيج شهرياران والا بأس بذلك فإن المرجع إلى أصل واحد.**

«إن العرب فرضت أول مجموع اليوم والليلة نقط المغارب على دائرة الأفق»؛ می‌گویند انس آنها به ماه بود، لذا شبانه‌روز را به این صورت قرار دادند: بدء شبانه‌روز را از اول غروب تا غروب فردا قرار دادند.

«فأما عند غيرهم من الروم والفرس من لدن طلوعها من أفق المشرق إلى طلوعها منه بالغد»؛ روز اول از طلوع شروع می‌شود تا طلوع فردا. پس شب دنبال روز می‌شود. نزد عرب شب قبل از روز می‌شود و نزد فرس شب بعد از روز می‌شود.

شاگرد: یک جا خورشید محوری است و یک جا ماه محوری است.

استاد: نه، ربطی به آن ندارد.

شاگرد: یک جا محور را طلوع ماه می‌گذارند و یک جا طلوع خورشید.

استاد: طلوع خورشید را می‌گذارند چون سر و کارشان با ماه نیست. محوری که می‌فرمایید به‌معنای میزان است. ایشان هم گفته است. یعنی چون انس آنها با ماه بود و هلال را دیدند، شب به‌اینه شروع شد. به خلاف شروع از روز که ولو ماه را دیدند اما می‌گویند شب برای ماه قبل است و از فردا شروع می‌کنیم چون شروع برای روز است.

بازبینی #1
ایجاد شده 4 مه 2026 11:46:02 توسط ... .
به روزرسانی شده 4 مه 2026 11:46:45 توسط ... .